

INSTRUCTIE MATERIAALAFNAME

URINE VOOR BACTERIOLOGIE/VIRUSDIAGNOSTIEK

NB: deze afname is niet geschikt voor SOA-diagnostiek!

Voorzie de container van naam en geboortedatum van de patiënt.
Vul het aanvraagformulier juist en volledig in. Vermeld duidelijk hoe de urine is verkregen!

TRANSPORT EN BEWAARCONDITIES

De urine moet zo snel mogelijk naar het laboratorium worden gebracht.
Binnen twee uur na afname moet de urine worden ingezet, anders moet deze bij 4°C worden bewaard. Gekoelde urinemonsters kunnen tot 24 uur na afname redelijk betrouwbaar worden beoordeeld.

BENODIGDHEDEN

1. Steriele container.
2. Aanvraagformulier.

METHODE

A. Midstroomsurine

Het meest geschikt voor bewerking als midstroomsurine is de ochtendurine (bij voorkeur de eerste lozing, maar in ieder geval 3-4 uur na de laatste lozing). Daarin zit de hoogste concentratie micro-organismen, omdat deze zich lange tijd in de blaas hebben kunnen vermenigvuldigen.

Voor het afnemen van de kweek moet degene die de kweek afneemt, meestal de patiënt zelf, de handen met zeep hebben gereinigd.

a. Vrouwen

1. Reinig de uitmonding van de urethra en vulva met water en zeep.
2. Spoel goed na met steriel water of leidingwater.
3. Spreid de schaamlippen tijdens de mictie.
4. Laat een paar milliliter urine uitplassen (niet pauzeren met de mictie tussen punt 4 en 5).
5. Vang de midstroomsportie op in een steriele container.
6. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis, daarin overgebracht m.b.v. een urine-overhevelset, zie de betreffende instructie materiaalafname.

b. Mannen

1. Ontbloot de glans (eikel) van de penis en reinig de uitmonding van de urethra met water en zeep.
2. Spoel goed na met steriel water of leidingwater.
3. Houd de glans ontbloot tijdens de mictie.
4. Laat een paar milliliter urine uitplassen (niet pauzeren met de mictie tussen punt 5 en 6).
5. Vang de midstroomsportie op in een steriele container.
6. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis, daarin overgebracht m.b.v. een urine-overhevelset, zie de betreffende instructie materiaalafname.

B. Catheterurine verkregen via een verblijfscatheter (catheter à demeure, CAD)

1. Reinig het punt waar de urine wordt afgenomen met 70% alcohol.
2. Prik aseptisch met de naald van een spuit het afnamepunt van de catheter aan, nooit de opvangzak zelf!
3. Zuig urine op en doe dit in een steriele container.
4. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis, daarin overgebracht m.b.v. een urine-overhevelset, zie de betreffende instructie materiaalafname.

- C. Catheterurine verkregen door eenmalige catheterisatie
1. Draag zorg voor een gevulde blaas. NB: Geforceerde vloeistofoediening om snel een volle blaas te verkrijgen is niet aan te bevelen, omdat dit het kiemgetal van de urine omlaag brengt.
 2. Reinig de urethra uitmondning (en eventueel de vulva) met water en zeep.
 3. Breng op aseptische wijze een catheter in.
 4. Laat de eerste 15 tot 30 ml urine aflopen.
 5. Vang dan de "midstrooms urine" op in een steriele container.
 6. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis, daarin overgebracht m.b.v. een urine-overhevelset, zie de betreffende instructie materiaalafname.
- D. Catheterurine verkregen uit een urostoma, b.v. een Brickerblaas.
1. Verwijder de urine opvang zak.
 2. Reinig de opening van het stoma voorzichtig met 70% alcohol, en vervolgens met een jodiumoplossing (1 tot 2% jodiumtinctuur of 10% povidon-jodium). Verwijder het overtollige jodium met 70% alcohol om verbranding te voorkomen.
 3. Breng een catheter in het stoma in, tot onder het niveau van de fascia.
 4. Vang de urine op in een steriele container.
 5. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis, daarin overgebracht m.b.v. een urine-overhevelset, zie de betreffende instructie materiaalafname.
- E. Urine verkregen via suprapubische aspiratie (SPA)
1. Draag zorg voor een volle blaas. NB: Geforceerde vloeistofoediening om snel een volle blaas te verkrijgen is niet aan te bevelen, omdat dit het kiemgetal van de urine omlaag brengt.
 2. Scheer en desinfecteer de suprapubische huid boven de blaas.
 3. Maak, indien nodig, een sneetje in de huid.
 4. Zuig met een spuit urine op en doe dit in een steriele container.
 5. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis, daarin overgebracht m.b.v. een urine-overhevelset, zie de betreffende instructie materiaalafname.
- F. Urine verkregen door een urine opvangzakje op te plakken
1. Voor het afnemen van de kweek moet degene die de kweek afneemt de handen met zeep hebben gereinigd.
 2. Reinig bij meisjes de uitmondning van de urethra en vulva met water en zeep; bij jongens moet de voorhuid naar achteren worden getrokken en de glans van distaal naar proximaal worden gereinigd.
 3. Spoel goed na met steriel water of leidingwater.
 4. Plak het zelfklevende urine opvangzakje vast.
 5. Breng zo spoedig mogelijk na de mictie de urine over in een steriele container.
 6. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis, daarin overgebracht m.b.v. een urine-overhevelset, zie de betreffende instructie materiaalafname.

VRAGEN?

Laboratorium voor Medische Microbiologie en Infectieziekten, tel: 038-4243111, www.isala.nl/lmmi.